

Ubezważasnowolnienie

Ubezważasnowolnienie polega na całkowitym bądź częściowym pozbawieniu zdolności do czynności prawnych osoby ubezważasnowolnionej. Zdolność prawna to zdolność do dokonywania we własnym imieniu czynności prawnych (przyjmowania i składania oświadczeń woli mających na celu powstanie, ustanie lub zmianę stosunku prawnego).

Ubezważasnowolnionym częściowo może być osoba pełnoletnia, jeżeli jej stan nie uzasadnia ubezważasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw. Powodem ubezważasnowolnienia częściowego może być np. choroba psychiczna, niedorozwój umysłowy, innego rodzaju zaburzenia psychiczne, w szczególności pijaństwa lub narkomanii. W przypadku ubezważasnowolnienia częściowego sąd wyznacza kuratora. Z kolei z ubezważasnowolnieniem całkowitym mamy do czynienia w sytuacji, gdy osoba, która ukończyła trzynaście lat nie jest w stanie kierować swym postępowaniem wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii. W przypadku ubezważasnowolnienia częściowego sąd wyznacza opiekuna.

Do kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku o ubezważasnowolnienie zalicza się:

- a) małżonek osoby, której dotyczy wniosek o ubezważasnowolnienie,
- b) jej krewni w linii prostej oraz rodzeństwo,
- c) jej przedstawiciel ustawowy.

Uczestnikami postępowania sądowego o ubezważasnowolnienie są:

- a) osoba, której dotyczy wniosek,
- b) jej przedstawiciel ustawowy,
- c) małżonek osoby, której dotyczy wniosek o ubezważasnowolnienie.

Postępowanie sądowe toczy się z udziałem prokuratora. Uczestnikiem tego postępowania może być ponadto każdy zainteresowany w sprawie w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. Sprawy o ubezważasnowolnienie toczą się przed sądem okręgowym

właściwym dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy wniosek i rozpoznawane są w składzie trzech sędziów zawodowych. Postępowanie wszczyna się wyłącznie na wniosek podmiotów wskazanych wyżej. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania sąd wysłuchuje osobę, której dotyczy wniosek o ubezwłasnowolnienie w obecności dwóch biegłych, tj. psychologa oraz – w zależności od stanu zdrowia wysłuchiwanego i wskazanych we wniosku przyczyn ubezwłasnowolnienia – psychiatry lub neurologa.

Jeżeli wniosek o ubezwłasnowolnienie dotyczy osoby pełnoletniej, sąd może na wniosek uczestnika postępowania lub z urzędu, przy wszczęciu lub w toku postępowania, ustanowić dla niej doradcę tymczasowego. Doradca tymczasowy zajmuje się ochroną interesów osoby pełnoletniej, która ma być ubezwłasnowolniona, reprezentuje jej interesy i zarządza jej majątkiem. W sprawie o ubezwłasnowolnienie dopuszczany jest dowód z opinii biegłego sądowego lekarza psychiatry lub neurologa, a także psychologa. Opinia biegłych sądowych jest w sprawie kluczowa.

Orzeczenie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia może zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy. Sąd orzeka, czy zakres ubezwłasnowolnienia jest całkowity, czy też częściowy i z jakiego powodu ubezwłasnowolnienie zostaje orzeczone.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny

Osoby, które borykają się z problemami prawnymi, a nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, mogą skorzystać z darmowej porady w punktach nieodpłatnych porad prawnych i obywatelskich m.in. w Starostwie Powiatowym w Gorzowie Wielkopolskim.

Adres: budynek starostwa przy ul. J. Pankiewicza 5-7, pok. 116,

Punkty czynne od poniedziałku do piątku w godz.: 7:30 - 15:30.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie powiatu gorzowskiego w 2024 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Powiat Gorzowski. Artykuł jest wkładem własnym osobowym do ww. zadania.